

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta are de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: p61 anu 10 fl., p6 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe un anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6tor6ia.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Per un anu 6 cr. Tacs'a timbrala a 50 cr. Ce facere publice

Nr. 74.

Brasiovu 5 Octobru 23 Septembre

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramu.

Dev'a 4 Octobru 4 6re 25 min., sositu 6 6re 18 min. d. pr.:

„Adunare numer6sa. Hodosiu presiedinte. Hodosiu, Vulcanu tienura discursuri. Subscriberile de membri si oferte urm6za.

Alesiu Olariu.“

Brasiovu 4 Octobru.

Diu'a numelui Maiestatei Sale imperatului si regelui apostolicu f6 serbata aici cu cultu divin in t6te besericele confesionale. La 10 6re in beseric'a rom. cat. se intrunira t6te auctoritatile civili si militari la cultulu divin, sub care ostasimea garnis6nei parad6 cu semnele aderintei sale. Finea servitiului dupa misa solemn cantata se fac6 cu intonarea imnului poporale. —

Din campulu resbelului.

Scirile dela Berlinu 28 Sept. adeverescu capitularea Strassburgului, actulu careia lu subscribe renumitul si eroulu comandante alu fortului Urich si supralocotenentulu Lesczinski in 27, 6r' in 28 demin6ti'a intrara germanii si o ocupara, dupa o incungiurare de 48 de zile, in cari facura cele mai neaudite devastatiuni intre orasiani, aprindiendule t6te instituttele cele renumite fara crutiare, si cu o indolentia demna de secele barbariei. Dela anulu 1681 aceea si se afl6 Strassburgulu in manele Franciei. Una parte din garnis6na se duce la Metiu, c6 la 40 mii. 451 oficiri si 17.000 ostasi cu garda cu totu depusera armele. — Urich se duse la Tours.

In Metiu consta garnis6n'a din garda mobile, 6r' mar. Bazaine intrepidu cant6za in giurulu lui, aflanduse aprovisionatu bine si nesuferindu de epidemia. Proclamatiunea republicei se afla afisiata prin stratele Metiului. Bazaine nu pact6za, elu se tiene nedependentu; simpl'a aperare a on6rei Franciei lu conduce. —

Diurnalele britanice predica miscarea armatoru rusesci, 6r' „Morning-Post“ merge mai departe, elu arata cu degetulu, ca acesta miscare se face in contra Turciei, de acea, dice: Angli'a trebuie se fia gata a-si apara pusetiunea si interesele sale in Orientu; pe candu in Parisu se totu facu pregatiri din partea republicei franceze pentru o invingere s6u m6rte. Unu entusiasmu nespusu a intrunitu t6te partitele la opulu salvarii patriei si alu isgonirei dusmanului de pe santulu ei teritoriu, paradisulu libertatii. Gard'a mobile se p6rta cu unu curagiu admirabile precum arata si scirea urmat6ria telegrafica:

Genf 30 Sept. Reporturi sosite din Franci'a constata, ca francesii la Parisu au facutu multe avantaje si au castigatu multe fol6se in contra germaniloru.

Chartres 24 Septembre. Sciri bune. Atitudinea poporatiunei Parisului este din cele mai energice si din cele mai hotarite pentru aperare. Combateri cu succesu au avutu locu in 23 Septembre.

Tours 25 Septembre. Unu biletu alu dlui Gambeta, adresatu dlui Cremieux si sosindu prin balonu, dice, ca Parisulu este gat'a pentru o resistintia eroica, ca toti cetatiani, atatu cei din partitulu estremu catu si cei apartienendu vechei reactiuni, suntu unanimi in a sprijini cu energia pe guvernulu, si ca orasiulu dispune de fortie imense, de t6te aprovisionarile si munitiunile necesarie pentru o lunga resistintia. —

Tours 1-a Oct. Comandantulu din Strassburg gen. Urich sosindu aici f6 de catra membrii regimului cu multa caldura primitu. In Tours se audiea de vr'o siese dile mereu tunete de tunuri in directiunea Pont 6 Mouson.

Totu in 1-a Oct. esira mari masse de trupe franceze in contra corpului VI de armata prusianu din giurulu Parisului, tienura 2 6re bataia si se retrasera 6r' cu o perdere de 200 prinsi, facundu stricatiune dusmanului.

Tours 1-a Oct. Prusianii atacara fortulu Charenton inse fura rebatuti. Dusmanii redica valuri pe din afara de liniile intarite ale Parisului; 6r' francesii redica una tabara cu valuri si cu tunuri. Germanii in Versailles, cortelu capitalu, ieau mesuri de a se intocmi pentru ernaticu; le va fi cam frigu, pentruca in Parisu numai garda nationale armata se afla 250 batali6ne cate 1500 computate = 375.000. — Numai timpu se mai capete republice'a si atunci se va decopia faptulu primei republice, care curati patri'a de dusmani in 92. —

Victor Hugo.

Catra francesii!

Amu prevestitu fratiesce Germani'a.

Germani'a si-a urmatu drumulu spre Parisu. E la portile lui.

Imperiulu a atacatu Germani'a, precum atacase republice'a, fara veste, c6 unu tradatoriu; si adi Germani'a, de acestu resbelu, pe care imperatulu i l'a facutu, -si resbuna pe republica.

Fia. Istori'a va judec6.

Ceea ce Germani'a va face acum acea o privesce, dar' noi, Franci'a, avem detorii catra natiuni si catra geniulu umanu. Se ni le implinim. Cea d'antaiu detoria este ecsemplulu.

Momentulu, in care suntemu, este o mare 6ra pentru pop6re.

Fiacare are se-si d6 s6m'a.

Franci'a are acelu privilegiu, pe care l'a avutu o dini6ra Rom'a, pe care l'a avutu o dini6ra Greci'a, ca periclulu seu insemn6za stingerea civilisatiunei.

Unde e lumea? Avemu se vedemu!

De s'ar intempl6, ceea ce este preste putintia, c6 Franci'a se ingenunchie, grosavi'a inecatiunei ce va suferi va arat6 catu de diosu e nivelulu geniului umanu.

Dar' Franci'a nu va ingenunchi6.

Si pentru unu cuventu f6rte simplu, pe care o se lu spunemu. Pentru ca -si va face detori'a.

Franci'a are detori'a, pentru t6te pop6rele si pentru toti 6menii, se salveze Parisulu, nu pentru Parisu, ci pentru lume.

Ac6sta detoria Franci'a si-o va implini.

Redicese t6te comunele! T6te satele se i6 focu! T6te padurile implese de voci bubuit6rie! Clopotele! Clopotele! Esa din fiacare casa cate

unu soldatu, suburbea facase unu regimentu, orasiulu facase o armata!

Prusianii suntu 800 de mii, voi sunteti 40 de mili6ne de 6meni. Punetive la rondu si suflati preste densii! Lille, Nantes, Tours, Bourges, Orleans, Colmar, Toulouse, Bayonne cingetive c6ps'a!

La drumu! Lyon i6-ti pusc'a! Bordeaux i6-ti carabin'a, Rouen sc6te-ti sabi'a, si tu, Marsilia, canta-ti canteculu si vino teribile. Cetati, cetati, cetati, face-ti paduri de pichete, ingradingetive baionetele, inhamative tunurile, si tu, satuletiu, i6-ti si tu furc6.

Nu e prafu, nu suntu munitiuni, nu e artileria?

6r6re!

Avemu.

Si apoi tieranii elvetiani n'aveau decatu securi, tieranii polonesi n'aveau decatu c6se, tieranii bretoni n'aveau decatu ciomege. Si totulu periea inaintea loru! Totulu ajuta pe celu ce face bine.

Suntemu a casa. Stagiunea va fi pentru noi, ventulu va fi pentru noi, pl6i'a va fi pentru noi. Resbelu s6u rusine? Cine vrea p6te. O pusca rea e escelente, candu anim'a e buna. O ruginita bucata de sabi'a e invincibile candu braciulu este vit6zu. De tieranii din Spani'a s'a infrantu Napoleon.

Numai decatu in graba, fara a mai perde o di macaru, fara a mai perde o 6ra, fiacare, bogatu, seracu, lucratoriu, negutiatoriu, muncitoriu, i6 -si cu densulu s6u rest6rne -si la pamentu totu ce s6mena cu o arma s6u cu unu proiectilu.

Rostogoliti stancile, gramaditi p6tr'a de pe pavagie, prefaceti ferurile plugurilor in top6re, prefaceti brasdele in gropi, batetive cu totu ce ve incape in mana; luati petrele santei n6stre patrie, bateti pe navalitori cu 6sele mamei n6stre Francia. O cetatieni, cea ce le veti arunc6 in facia, pe drumulu celu petrosu, va fi patri'a.

Orice omu fia unu Camille Desmoulinu, orice femeia fia o Theroigne, orice teneru fia unu Barra! Faceti c6 Bonbonnel, venatorulu de pantere, care, cu 15 6meni a ucisu 20 de prusiani si-a facutu 30 de prisonari Ulitiele orasielor inghita pe inamicu, ferestr'a deschidase furi6sa, cas'a asverle din ea mobilele, invelisiulu arunce -si sindrilele, betranele mame indignate doved6sca ce au perii albi! Strige mormentele, dupa fiacare d6du simtiase poporulu si Dumnedieu, 6ra pretutindenea o fiacara pe pamentu, orice burui6na fia unu rugu ardietoriu! . . . Hartuiti ici, trasniti colo, opriti convoiurile, taiati carele cu munitiuni, sfarimati podurile, intrepeti drumurile, sapatu pamentulu, si Franci'a devie o prapastia sub piti6rele Prusiei!

Ah! poporu! 6ta-te ghiemuitu in pescera. Desveluie statur6-ti neasteptata. Ar6ta lunei formidabilulu miraculu alu desteptarei tale. Redicese si sburl6scase leulu dela 92 si vediasse imensulu stolu negru de vulturi, cu cate d6ue capete, fugindu la scuturarea c6mei sale.

Se facemu resbelulu de di si n6pte, resbelulu muntiloru, resbelulu campieloru, restulu paduriloru.

Redicative! redicative! Nici o intardiare, nici o odihna, nici unu somnu! Despotismulu ataca libertatea, Germani'a ataca Franci'a. La intunec6s'a caldura a pamentului nostru top6sca-se c6 n6u'a ac6sta armata colosala. Nici unu punctu din teritoriu se nu remane fara a-si face detori'a!

Se organizamă îngroștoarea bataia a patriei. Liberi-tragatori, aide, sariti sântiurile, trecti torentele, profitati de umbra si de crepuscula, sierpuiti prin limosuri, stracurative, teritive, ochiti, trageti si esterminati invasiunea! Aparati Franci'a cu eroismu, cu disperare, cu fracedime. Fiti teribili, o patrioti! Numai opritive, candu veti trece pe langa o coliba, cá se sarutati pe frunte pe cate unu copilasii adormitu.

Ca-ci copilulu este viitoriulu.

Ca-ci viitoriulu este republic'a.

Asia se facemu, francesi.

Catu despre Europ'a, ce ne pésa de Europ'a! Privésca, déca are ochi. Vine la noi cine vrea. Nu cersimu ajutorie. Déca Europei ii e frica, fia i frica. Noi facemu servitie Europei, éta totulu! Remane a casa, déca crede, ca e bine. Pentru formidabilulu desnodamentu, pe care Franci'a lu primesc, déca Germani'a o constringe la acést'a, Franci'a e destula pentru Franci'a si Parisulu e indestulatoriu pentru Parisu.

Parisulu a datu totudéun'a mai multu decatu n'a primitu. Déca cere natiuniloru se lu ajute, e mai multu pentru interesulu lor decatu alu lui.

Faca ce or' vrea, Parisulu nu róga pe nimeni. Unu rugatoriu asia de mare cá densulu ar' inspaimentá istori'a. Fia mare séu fia micu, acést'a te privește pe tine, Europ'a. Incendiati Parisulu, germani, precum ati incendiatu Strassburgulu. Vetii aprinde manile mai multu decatu casele.

Parisulu are fortaretie, diduri, siantiuri, tunuri, casarme, baricade, strimtori, cari suntu nesce sapatari; are prafu, petroleu si nitroglicerina; are 300.000 cetatiani armati; onórea, justiti'a, dreptulu, civilizatiunea indignata, ferbu intr'ensulu; schinteietoriulu cuptoru alu republicei se imfla pe cosiulu seu, pe paratii caruia deja se respandesc si se intindu curgerile lavei, si e plinu, acestu puternicu Parisu, de tóte esplosiunile sufletului omenescu. Linistitu si teribile, astépta invasiunea si simte, ca i se suie din ce in ce mai multu colcairea. Unu vulcanu nu mai are nevoie de a i se mai dá ajutoriu.

Francesi, ve veti luptá. Ve veti devotá causei universale, ca-ci trebuie cá Franci'a se fia mare, pentru cá pamentulu se fia desrobitu; ca-ci nu trebuie cá atatu sange se fi cursu si cá atatea oseminte se fi inalbitu campurile, fara cá din ele se ésa libertatea; ca-ci tóte umbrele ilustre, Leonida, Brutu, Arminiu, Dante, Rienzi, Washington, Danton, Riego, Manin suntu aici suridiendu si munde in giurulu vostru; ca-ci e timpulu cá se aratamu universului, ca virtutea ecsista, ca detori'a ecsista si ca patri'a ecsista; si voi nu ve veti slabi, si veti merge pana in capetu, si lumea va sci prin voi, ca déca diplomati'a e lasia, cetatianulu e bravu; ca, déca ecsista regi, ecsista si popóre; ca, déca continentulu monarchicu se intuneca, republic'a tramite radie, si ca, déca pentru minutu nu mai ecsista o Europa, ecsista totudéun'a o Franci'a!

Parisu 17 Septembre 1870.

Victor Hugo.

Astfelu de provocare! si cerbici'a lui Bismark! Dómne ajuta dreptatii! —

Adeveratulu pricinitoriu alu resbelului din 1870.

(Dupa „La Liberté“ si „Tromp. Carp.“)

Caus'a unui resbelu nu este principele, care iea mai înainte armele, dara acela, care i a datu mai antaiu ocaziene de a le lua. Machiavel.

Adeveratulu pricinitoriu alu unui resbelu nu este acela, care 'a declara, dara acela, care lu a facutu necesariu. Montesquieu.

Este importantu, cá toti populii Europei si toti confederatii M. S. regelui Wilhelm, se nu aiba nici o indoiéla in acésta privintia. Este asemenea importantu cá se scie toti, ca adeveratulu pricinitoriu alu resbelului de mórte din 1870 nu este guvernamentulu francesu, ci guvernamentulu prusianu.

Acést'a este unu adeveru, pre care nu lu amu puté face nici destulu de limpede, nici destulu de vulgaru.

Acestu adeveru nu trebuie se se ostenésca ni-

meni de a'lu repeti sub tóte formele, si de a'lu face se lucésca la tóte vederile.

In Aprile 1866, Austri'a si Prusi'a, cari se pusesera amendóue se atace Danimarc'a, se o desmembreze, se o strivésca, se o jefuésca, se i iè nu numai Holsteinulu, dar' inca si Schleswigulu si Lauenburgulu, in Aprile 1866, cei doi . . se iea la cértá din caus'a interpretarei ce trebuia se de art. 1 alu conventiunei inchiaiate la 14 Aug. 1865 la Gastein, pentru a regulá între ei, acést'a este arogatulu lor, Condominium, adica esercitiulu si impartiel'a drepturiloru castigat in tovarasia asupra ducateloru de pre Elb'a.

„Austri'a, suspectata, ca ar' fi avendu remuscari, de catra Prusi'a, complicea ei, este acusatá, ca are de scopu a predá de faptu principelui de Augustenburg, fara consimtiementulu Prusiei, Holsteinulu, care apartiene M. S. regelui Prusiei in tovarasia cu M. S. imperatulu Austriei“ 1).

Pre langa acést'a Austri'a este acusatá de Prusi'a, complicea ei, „ca ar' fi tramisu trupe numeroze, cu artileria si altu materialu de resbelu, din provinciile orientali si meridionali ale Austriei, spre nordulu si apusulu frontierei prusiene“ 2).

Respunsulu Austriei la circulari'a Prusiei, nu intardiéza.

La depesi'a contelui de Bismark, cu dat'a din 26 Martiu, si care i se imanéza la 31 Martiu, c. Károlyi raspunde la 2 Aprile:

„Subsemnatulu a fostu insarcinatu a declará categoricu contelui de Bismark, ca nimicu nu póte fi mai departatu de intentiunile M. S. imperatului, decatu o actiune ofensiva dirigiata contra Prusiei.“

Cu tóta acésta declarare atatu de formale a Austriei, ce face guvernamentulu prusianu, care calca in pitióre actualu constitutivu alu confederatiunei germanice? Elu tiese in intunerecu tractatulu din 8 Aprile 1866 cu Itali'a, si dupa ce inchiaia acestu tractatu ocultu si luá cu ingrigire tóte dispositiunile necesarie 3), se rapede asupra Austriei si a confederatiloru ei, si i sfarama la Königgrätz in 3 Iuliu.

Cu cincispredece zile inainte a statu in man'a Franciei se impedece cá se nu isbucnésca resboiulu între Austri'a si Prusi'a. Ar' fi fostu de ajunsu, cá guvernulu francesu se faca, in Iuniu 1866, ceea ce facu Angli'a in Augustu 1870, pentru a protege cu eficacitate neutralitatea Belgiei; ar' fi fostu de ajunsu, cá guvernulu francesu se faca a se audi aceste cuvinte atatu de barbatesci catu si pacifice:

„Oricari ar' fi puterea, care ataca, voi trece imediatu in partea puterei atacate“ 4).

In locu de acestu limbagiu atatu de simplu, ce limbagiu tiene imperatulu francesiloru in scrisóri'a sa din 11 Iuniu 1867, adresata dlui M. Rouher, ministrulu de statu, si cetita la tribun'a corpului legislativu?

Elu ei scrie:

„Noi nu ne potemu gandi la intinderea frontiereloru nóstre, numai déca chart'a Europei ar' fi modificata in profitulu esclusivu alu unei puteri mari.“

„Noi amu fi doritu, in ceea ce ne privește, pentru statele secundare ale confederatiunei o legatura mai intima, o organizare mai puternica, unu rol mai importantu; pentru Prusi'a mai multa omogenitate la nordu: éra pentru Austri'a, mantinerea inaltei sale positiuni in Germani'a.“

„In lupt'a, care e aprópe de a isbucni, noi n'avemu decatu dóue interese: conservarea echilibrului europénu si mantinerea operei, care amu contribuitu a se edificá in Itali'a.“

„Nici un'a din cestiunile ce ne privescu nu va fi hotarita fara consimtiementulu Franciei.“

Se stamu dara intr'o neutralitate atentiva.

Se fimu incredintiatori in dreptulu nostru si linistiti in forti'a nóstra.

Se póte dice, ca acésta neutralitate atentiva a fostu o neutralitate simpathica, si in totu casulu favorabile Prusiei.

Proba, ca simpathi'a imperatului Napoleon III. pentru Germani'a ecsistá fórté de multu, resulta din acésta declarare a guvernului francesu, care este inserata oficialu in „Monitorulu universale“ din 10 Maiu 1859.

„Candu cineva nu voiesce decatu justiti'a, nu

1) Circulari'a depesia a contelui de Bismark, din 27 Martiu 1866.

2) Idem.

3) Vocea in pustiu. A se vede not'a data la 17 Iuniu 1866 de M. Usedom, min. Prusiei la Florenti'a, generalulu de la Marmora, presiedintele consiliului. Pag. 48 si urmarea.

4) Fóia „Libertatea“ din 30 Aprile 1866: fóia „Succesulu“, pag. 117.

se teme de lumina. Guvernulu francesu n'are nimicu de ascunsu, pentru ea e siguru, ca nu are nimicu de a-si impuťá. Atitudinea ce a' luatu in cestiunea italiana, in locu de a autorisá încrederea spiritului Germaniei, trebuie din contra sa i inspire cea mai mare asigurare. Franci'a nu ar' puté se atace in Germani'a, ceea ce ar' voi se padésca in Itali'a. Politic'a sa, care respinge tóte ambiitiunile de conchista, nu urmaresce decatu satisfacerile si garantiile reclamate de dreptulu gintiloru, fericirea popóreloru si interesulu Europei. In Germani'a cá si in Itali'a, ea voiesce cá nationalitatile recunoscute prin tractate se se póta mantiené si chiaru se se fortifice, pentru ca ea le considera cá pre un'a din bazele esentiale ale ordinii europene.

„A representá pre Franci'a cá dusmana nationalitatii germane, nu este numai o oróre, ci chiaru unu contra-simtiu.“

„Politic'a Franciei nu póte se aiba dóne greutate si dóue mesure; ea cumpanescu cu aceeasi dreptate interesele tuturoru popóreloru. Ceea ce ea voiesce se se respecteze in Itali'a, va sci ea insa-si se respecteze in Germani'a. Nu vomu fi noi amintiatu de ecsemplulu unei Germanie nationale, care ar' legá organizarea sa federativa cu tendentiele unitare, ale caroru principiu a fostu pusu odata in marea uniune comerciale a Zollvereinului! Totu ceea ce se desvalesce in tierile invecinate prin relatiunile create de comerciulu, de industria si de progresu, este in profitulu civilizatiunei, si totu ce maresce civilizarea inaltia Franci'a.“

O alta proba inca mai recenta, inse nu mai pucinu semnificativa, este scrisóri'a adresata la 12 Augustu 1866 de catra imperatulu marchisului de la Valette, scrisóre, pre care „Libertatea“ a reprodus'o in Nr. seu din 20 Augustu trecut, sub titulu: „O scrisóre uitata“, si in care se afla acestu pasagiu:

„Adeveratulu interesu alu Franciei nu este de a obtiené o sporire ne insemnata de teritoriu, ci de a ajutá Germaniei a se constitui in chipulu celu mai favorabilu intereseloru nóstre si ale Europei. Napoleon.“

Ei bine! ce comtu tiene guvernulu prusianu Franciei de acésta neutralitate simpathica, fara care nu i ar' fi fostu cu putintia se-si rectifice frontier'a prin cotropirea regatului Hanoverei, marelui ducatu de Nassau, de Hess'a etc. etc., si in fine alu Holsteinulu, care apartienea Austriei dupa tractatulu de Gastein?

De abia semná pacea cu Austri'a si indatu impuse cu tóta grabirea, si in celu mai mare secretu, regelui Bavariei, marelui duce de Baden si regelui de Württemberg, o conventiune, prin care armat'a fiacaroru acesti suverani se fia pusa sub comandamentulu militariu alu regelui Prusiei.

Contra cui, déca nu contra Franciei, putea fi inchiaia o astfelu de conventiune?

Guvernulu prusianu nu va dice, nu va puté dice, ca acésta aculare de dusmania din partea sa in contra Franciei este o aculare hasardata si fara proba; pentru ca prob'a n'a intardiatu a se vedé. Dusmani'a Prusiei contra guvernului francesu isbucnescu in 1867, indatu ce ea afla, ca elu este pre cale de negociare cu Oland'a pentru capetarea Luxemburgului. Reu contienuta, acésta dusmania se ivesce inca in 1869 cu ocaziunea unei cestiuni de servitiu între drumulu de feru belgianu si drumulu de feru francesu. Ea apare din nou in 1870 in conventiunea dela St. Gothardt. In fine, rupendu-si velulu si aruncandu-si masc'a, ea impinge escesulu si provocarea pana a urdi la umbra, totudéun'a la umbra, intrig'a, care déca n'ar fi fostu dejucata rapede si cu vigóre, ar' fi avutu de resultatu urmarea unui locotenentu prusianu pre tronulu lui Carolu Quintulu (Ispaniei). Paharulu érá plinu; picatur'a de apa lu face se debordeze. Candu guvernulu francesu fú informatu de acestu proiectu intunecosu, planuitu de regele Wilhelm cu maresialulu Prim, de acésta insolenta provocare, ce face elu? Cu dreptulu interitatu de acésta ingratitude si de acésta insielatória a Prusiei, i declara óre indatu resboiu, si lasa pre Ispani'a in voi'a bandeloru Carliste si a anarchiei desfacute in tóte formele? Nu. Lasandu la o parte hotarele modestiei, elu se multiamescu a cere regelui Wilhelm, cá se iè engagementulu a impedece pre principele de Hohenzollern de a reveni asupra renunțării sale la tronulu Ispaniei, in casulu candu nóue indemnari l'ar face se-si schimbe hotarirea.

Putea guvernulu francesu se céra mai pucinu? De siguru nu! De si ceru atatu de pucinu, nu i fú acordatu. In locu se de cautiuene cuventulu seu, regele Wilhelm, care datoru neutralitatii Franciei tóte avantagele politice teritoriale si mari-

time, castigate in anul 1866, regele Wilhelm prefera resboiul, resboiul contra Franciei.

In faci'a acestei espuneri facuta cu cea mai scrupuloasa impartialitate, si cu moderarea pucinu contestabile, pronunciasc acum Europei si tota Germani'a alipita seu robita de Prusi'a suzerana! se spuna ele **asupra carui capu va trebui se cadia cu dreptul responsabilitatea** tuturor sirioilor de sange versatu: de tote pustiirile ce au trasu dupa ele armatele prusiene; de tote actele de barbaria, de crudime si de degradatiune, care au comisu ele in trecerea lor; in fine de ruinarea profunda a nefericitelor populatii ale Badenului, ale Bavariei, ale Hanoverei, ale Hessei, ale Sacsoniei si chiaru ale Prusiei!

Rege Wilhelm, conte de Bismark, si generale de Moltke, **voi n'ati incetatu** de locu prin urdirile vostre intunecose si aefiderile sumetie, de **a constringe pre Franci'a** la resbelu, precum ati constrinsu pre Austri'a, suntu patru ani acum; cu acesta singura deosebire, ca in 1866 voi v'ati datu de complice pre generalulu La Marmora, si in 1870 voi v'ati datu de complice pre maresialulu Prim! Afara de acestea, aceeași faciaria, aceeași insielatoria; aceeași nerusinare! In acesta drama sangerosa nu va fi schimbatu decatu desnodamentulu.

Resboiulu din 1866 a costatu pre Austri'a quadrilaterulu ei venetianu si perderea influintei suzerane, care avea ea asupra desbaterilor confederatiei germaue, a cariea presiedere o avea ea; resboiulu din 1870 va costá pre Prusi'a quadrilaterulu ei renanu si perderea suzeranitatii militare, care -si insusiese ea asupra Germaniei. Si apoi nu va fi totulu: Prusi'a va despagubi tierele, pre cari le-a pustiitu si nimicitu, si pre locuitorii, care i va fi custatu acestu nedreptu si selbaticu resboiu. Despagubirea nu va fi de ajunsu, va fi moralu se se adauga si o indemnitate analoga.

Pana unde pote merge beti'a victoriei, si orbirea norocului! Rege Wilhelm, conte de Bismark si generalele de Moltke! Cum de v'ati pututu amagi unu singuru momentu, ca Franci'a cotropita de soldatesca v'ostra, nu va impinge resboiulu la morte, chiaru deca acestu resboiu ar' fi se tiena treidieci de ani!

Responsabilitatea resboiului va fi a v'ostre; era onorea lui va fi a noastra; noi vomu avea inca si glori'a si chiaru profitulu lui.

Si tote poporele a caroru buna credintia a fostu unu momentu surprinse, revenindu din retacirea lor, voru condama guvernelle lor, cari au impinsu puslanimitatea pana a desertá dela drapelulu civilisatiunei, si voru aplaudá la triumfulu nostru, pentruca elu va fi acelu alu libertatii suzerane, care are dreptu aureola sciuti'a si dreptu palmenu dreptatea. —

Emile de Girardin.

Multu stimat Dle Redactoru!

In stimatulu dvostre diurnalu „Gazet'a Transilvaniei“ Nr. 68 vedu pe faci'a din urma o impulare oficiala a inclutului magistratu urbanu si districtualu de aici cu Nr. 8430, si subsemnata de dlu F. Riemer m/p., in care ve face atentu la acuratatea sorgintei de sciri, si ca pe viitoriu se ve asigurati mai bine de adevverulu lucrului.

Asia, fiinduca eu v'amu adusu acesta scire, ve rogu a dá locu acestoru sire, in care voiu a desfasura mai in detaiu noutatea devenita deja de ne adevverata prin nota din 31 l. tr. Nr. 4991 din partea judecatorii treiscaunene:

Cu o septemana inainte de a se publica acea scire in stimatulu dvostre diurnalu, am fostu dupa trebuintia in Brescu, si fiinduca Martanusiulu e celu mai aprópe satu, in care se afla carausii, amu fostu neoyitu a merge acolo. Aici in cas'a lui Georgiu Momoiu fiindu si nasu-seu de facia (din intemplanu nu i potu sci numele), mi s'a spusu din partea acestora, ca doi din cei mai frumosi boi din satu, au crepatu. La audiulu acesta intrebai, ca in ce chipu? „Ei dle“, -mi response nasiulu Momoiului, „aici la noi au peritu vreo 60 capete de vite mari pana acuma, dar' porcii! vai de noi! ca nici nu ne-au mai remasu baremu de prasila! inse e lucru ascunsu“, continua mosiulu, „ii ingropa fara se dá de scire, de abia acuma s'a doveditu si s'a si tramisu dupa doctorulu de vite din Vásárhely.“

M'amu miratu de tote aceste si facia cu densii amu promis, ca voi face aratare, dupa cum v'amu si facutu.

Acum me miru din nou cum acea adresa ofi-

ciala din Treiscaune impartasiesce despre Martanusiulu, ca e liberu de bóla de vite si ca starea sanetatei animale e multiamitória in totu Treiscaunulu.

Pote fi adevverat'a acesta adresa oficiala, inse eu intreb: ca ce a pututu sili pe locuitorii acelu satu a-mi spune unu neadeveru? seu de unde le-a trasitu prin capu se vorbésca despre asia ceva fara se nu fia adevveru.

Eu suntu de convingere, ca pe cine lu dóre se vaieta -si spune durerea ce i se causéza.

In fine de se cere mai multu voi avé a spune mai multe. Sfarsiescu, asiguranduve, ca prin acea noutate n'ati spusu nimicu neadeveru.

Alu dvostre devotatu

Brasiovu 1 Oct. (19 Sept.) 1870.

N. B. Maciuca m/p.

Siarostu 20 Sept. 1870.

Se pare, ca timpurile curinte au incarcatu lumea mai dearondulu de calamitati de tota speci'a. — Pe candu pe pamentulu Franciei curge sangele in torente din vinele germane si franceze nisuiindu germanii a stinge ecistinti'a natiunei franceze cá prim'a natiune din lume, pe atunci pela noi suntemu impresurati de timpuri nefavorabile, carele ne impedeza recolta cerealeloru din anulu curente. — Cucurudiulu in calitate slabutia, si cuantitate pucina. — Vinulu nu e de pomenitu, ba curgundu timpulu si mai de parte totu asia, vinele nici in anulu venitoriu voru puté fructifica, nefiindu lemnulu ajunsu la rescócere. — Intre acestea éca inca unu monstru infioratoriu. — Societatea intreprindietória la calea ferata, cu agentii sei si cu oficialii magistratuali din Mediasiu in dilele trecute **ne au expropiatu** de pamenturile cele mai bune, **fara de unu cruceriu de rescumperare** si acesta cu demandarea inalt. ministeriu din Pest'a?; — nu scimu „per quam regulam?“ — pentruca locuitorii comunei acesteia au fostu forte moderati in pretinderile lor de desdaunare, margininduse numai la trei clase de pamentu, la pretiurile de 25, 20 si 18 cr. (?) de una orgia □ si acestea din acea drepta consideratiune, ca: in asta comuna unu jageru de 1. clase suie la unu pretiu de 500 fl. v. a., ma cu banii in mana nu se afla vendietoriulu, dela carele s'ar puté cumpera. —

Se dice, ca societatea a depusu in cas'a scaunala a Mediasiuului una cautuine, pana ce va esi una comisiune, carea se estimeze fiacare parcela, si apoi cu aceea estimare va trebui totu insulu se se indestulésca. — E ceva cam curiosu. — Subscripsulu cá parochu gr. cat. spre incungiurarea ecsecutiunei pentru portiunea canonica trebuie se platésca contributiunea, carea partea cea mai buna e in posesiunea societatii, si acesta, ca-ce nu amu vrutu se me impacu cu 18 cr. de una orgia clasa prima. Candu va esi comisiunea, si cum va estima, scie bunulu Ddieu, noi pe aici in simplicitatea noastra stamu a crede, ca tote voru urma numai in placerea societatei, — ca-ci scrisu este, celui ce are i se da, si celui ce nu are si ce i se pare, ca are se iea dela elu. — Ore se nemai plangemu, candu regimulu nostru e constitutionalu?! —

Teodoru V. Bourza m/p.,
parochu gr. cat. in locu.

UNGARIA. Pest'a 1 Oct. Diet'a e conchiamata. Presied. casei deputatoru Paulu Somnich prin una scrisória circularia din 1-a a conchiamatu dep. la siedintia pe 22 Oct. —

Sentinti'a exprinc. Cara Georgevics se va publica in 3—4 dile. — Tota Ungari'a tangesce de stricatiunea ploiloru indelungate si Transilvani'a asemenea, unde porumbulu si vinulu dau prospecte triste. —

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a 30 Septembrie. Aici se astépta consululu gen. austriacu din Bucuresci br. Pottenburg, fiinduca sosi o scrisória autografa a cearului Alecsandru catra imp. Franciscu Iosifu. — Déca e adevveru, ca regimelu rusescu a notificatu regimelu Romaniei, ca se lapeda de engagementulu din 1856, si i va relua ér' Besarabi'a cedata, atunci caus'a orientaria cu consecintiele ei ajunge a fi ardente. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Academi'a romana. Alalta-eri, Luni, avú locu a dou'a si ultim'a siedintia ce societatea academica romana tienú in decursulu sesiunei anului 1870. Cu totu timpulu ne-

favorabile, ce fú intr'aceea di, siedinti'a totusi nu fú lipsita de spectatori: Romani de anima erau acolo cá se asculte pe preotii si custodii tesaureloru intelectuali ale romanismului.

M. S. Domnulu Romaniloru inca arata viulu interesu ce póta acestei institutiuni eminamente nationale, onorandu cu presentia angustei sale persóne acesta siedintia, la care asistá dela inceputu si pana la fine.

Dnii membrii ai academiei primira la usia pre I. S. Domnulu, ér' publiculu saluta, sculanduse, intrarea M. S. in sal'a siedintiei. Atunci d. presiedinte, rugandu pre M. S. a ocupá fotoliulu de presiedintia, saluta, in numele societatii sosirea M. S. prin urmatóriele cuvinte:

„Pré Inaltiate Dómne!

„Membrii societatii academice romane suntu adencu miscati de distins'a onóre ce li se face prin presentia Mariei Tale, augustulu patronu sub ale carui auspice s'a infiintiatu acestu institutu eminente nationale; ei vedu intr'acestu actu, de viu interesu pentru lucrarile societatii, o garantia dintre cele mai tari pentru prosperarea ei, si saluta din anima venirea Mariei Tale in midiuloculu lor!“ „Se traiésca Mari'a Ta!“

La care M. S. response intr'acesti termeni:

„Domniloru!

„Me gasescu totudéun'a cu o nóua placere intre dvostre: chiamati a fi paditorii tesaureloru intelectuale ale Romaniei, sunteti meniti a desvoltá, departe de agitatiunile febrile ale unoru aspiratiuni necópte, adevveratele fortie ale natiunei si a respandi in poporu, prin ecsemplulu ce dati, convictiunea, ca in timpurile moderne o munca consciintiosa si cugetari seriose suntu singure in stare a dá unu statu putere si viétia.

„Este dreptu, ca greutatile ce inceputurile ori carei intreprinderi intalnescu au fostu caus'a, ca lucrarile dvostre nu au ajunsu la numerulu de opuri folositorie, ce altfelu ar' fi fostu produse; viitorulu inse va probá, ca increderea ce tier'a a pusu in luminile si activitatea dvostre a fostu basata, nu numai pe sperantie, ci pe o adevverata apreciatuine a insusiriloru ce ve distingu.“

Dupa acést'a, d. secretariu generale, I. C. Maximu, avendu cuventulu, se urca la tribuna, de unde rosti unu discursu, plinu de o profunda erudituine si in care s'a veditu seriose studie asupra mersulu limbei romane in prim'a diumetate a secolului XIX. Acestu discursu avú de tienta lucrarile societatii in decursu de trei ani, adica dela inaugurarea ei si pana acum, precum si starea fonduriloru ei intr'acestu momentu. Acestu reportu a respunsu, credemu, in destulu, ba chiaru cu prisosu, nu numai celoru ce diceau, ca societatea vegetéza, ci si celoru cari cutéza se expandésca nerusinat'a calumnia, ca fondurile s'ar fi atacatu: si, candu dicemu, ca a respunsu cu prisosu, nu ne referim la cuvinte, ci la fapte positive: la lucrarile enumerate, cari parte au veditu lumin'a, éca parte mare voru vedé-o chiaru acum in curundu, si la sumele primitive, marite prin procentele ce au produsu si cari se afu in bonuri la tesaurlu publicu. Asia dara se speramu, ca adevverulu s'a restabilitu si se fimu securi, ca romanii s'au convinsu, ca societatea a lucratu mereu si seriosu si ca fondurile ei au crescutu forte multu priutro onesta si patriotica administrare. D. raportore inchiaia esprimendu credinti'a, ca guvernulu M. S. inspiranduse de unu simtimentu patrioticu si convingunduse de necesitate si chiaru de lips'a de medii pecuniare ce societatea va intempiná, mai vertosu pe viitoriu, va inlesni mersulu lucrariloru ei, conservandui si marindui chiaru subventiunea ce camer'a legiuitória a votatu pe fiacare anu.

In urm'a acestei importante relatiuni, facuta de d. raportore generale alu societatii, veni rondulu interesantulu discursu „despre utilitatea istoriei la romani si mai vertosu a istoriei romaniloru“ si d. presiedinte anuncia, ca din ordinea M. S., d. G. Baritiu are cuventulu.

D. Baritiu, urcanduse la tribuna, rosti interesantulu si binesimtitulu discursu pentru ascultarea caruia publiculu romanu instruitu se adunase cu tote obstacolele ce i opunea timpulu. D. Baritiu, dupa ce vorbi despre constituirea sectiunei istorice si despre neputinti'a de a lucrá, din caus'a lipsei de fonduri, in care se afla acesta sectiune, aréta, cu o limpiditate, care lu caracteriza, importantia si necesitatea istoriei la oricare poporu, deducundu chiaru de aici necesitatea simtita de a se scrie pre o scara mai intinsa istori'a nationale; apoi, cu o facilitate posibile numai ómeniloru versati si aprofundati in materi'a, despre care tractéza, arata ne-

cesitatea de a se face istoria celor din urma 20 ani si mai vertosu istoria anilor 1848 si 1849, adeverat'a epoca de regenerare a romanilor; respinse cu cuvinte puternice asertiunea celor, cari pretindu, ca istoria acestor ani nu se póte scrie, din cauza, ca unele persoane, cari au participat la acea miscare nationala, se aflá inca in viétia, si arata imensele folóse ce generatiunile noue voru trage din acésta lucrare, care pe de o parte va consanti celoru betrani, déca nu mai multu, celu pucinu dorinti'a de a lucrá, era pe de alt'a va aratá gresialele, de voru fi fostu, pe cari nouele generatiuni voru trebui se le evite. In respectulu materialulu istoricu, d. Baritiu arata convictiunea, ca cu tóte greutatile ce se intempina, totusi multi barbati si-au adunatu buna parte de documente si — aducundu-si aminte de unulu din patriotii sei, care facuse o buna colectiune de mii de documente istorice si care raspundea celoru ce lu intrebá de ce nu scrie istoria? — „Pentru ca, cu catu adunu documente, cu atatu vedu, ca -mi lipsescu mai multe“ — termina aratandu isvórele, din cari s'ar puté culege istoria acestor ani.

D. presiedinte declara apoi, ca siedinti'a este redicata si M. S., parasindu fotoliulu presiedintiei, convorbi mai multe minute cu dnii membrii ai societatii. — Tudor. . . „Rom.“

GERMANIA. Berlinu 22 Septembrie. „Monitoriulu“ prusianu publica dóue note ale dlui de Bismark catra ambasadorii confederatiunei Germaniei de nordu, pe langa guvernele neutre. Cea d'antaiu, datata dela Reims, in 13 Septembrie, pune in vedere necesitatea de a dobandi, in contra unui noi atacu alu Franciei, garantii mai bune decatu bunavointi'a sa, garantii materiali. „Putemu basá cererile nóstre pe impregiurarea de a redicá unu obstacolu la veri unu atacu alu Franciei in contra fruntarielor germane si mai alesu in contra fruntarielor Germaniei de sudu, cari suntu neaparate, intindiendu acele fruntarii spre Vest si dobandindu fortaretielu cu cari Francia ne amenintia.“

Cea alta nota, datata dela Meaux, in 16 Septembrie, criticandu circularea dlui Jules Favre, dice, ca Germania nu cugeta a se amestecá in afacerile loru interioare, ale Franciei, dar', pe catu timpu fortaretielu de Strassburg si Metz voru apartiene Franciei, Francia va conservá, in faci'a Germaniei, o atitudine nu de defensiva, ci de ofensiva; ea va opri orice pace ce s'ar inchiaia cu dens'a cá unu armistitiu si va cautá se-si resbune, indata ce se va simti in stare. „De óre ce, adauge d. de Bismark, Francia ne a silitu de a face resbelulu, ceremu securantia pentru viitoriu, cá despagubire a eforturiloru nóstre.“ —

ITALIA. Florenti'a 22 Sept. „Gazeta oficiale“ informa, ca perderile armatei italiene, in combaterea dela Rom'a, consista in 21 de soldati morti si trei oficii prinsi. Trupele pontificiali, compuse de 4800 indigeni si 4500 straini, dau impreuna cu prisionarii unu totalu de 10.700 de ómeni. In urm'a unoru desordine cauzate la Rom'a de populatiunea acitiata in contra gendarmiloru pontificiali, Pap'a a cerutu generalulu Cadorna se trimitia trupe pentru mantinerea ordinii. Generalulu a aderatu la acésta cerere. —

ISPANIA. Pres'a republicana din Madridu.

Catra republicanii francesi!

Din ruinele imperiului, care umilia marea vóstra natiune, a resaritu republic'a, care are se o redice. Primiti felicitariile nóstre, voi, cari in mai multe ocaziuni, ati fostu echulu cordialeloru nóstre simpatii.

Caus'a vóstra e si-a nóstra; ea e a tuturor animeloru generóse, care batu la numele libertatii si alu democratiei, care e domni'a dreptatii si incarnarea dreptului.

Cu catu mai mari suntu periclele, care ve impresóra — funesta mostenire a puterei cadute — cu atatu mai mare va fi glori'a de a le evitá, inspiranduve de odata de consilielu prudintii si de aventurele sacrate ale energiei si ale valórei.

Independinti'a patriei amenintiate ve va aduce aminte suvenirea nemuritoria a miraculeloru patriotismulu parintiloru vostri si eroic'a loru istoria:

Cade si dispere pentru cá se nu se mai redice nici odata puterea regiloru:

Popórele suntu nemuritorie, pentruca suntu invincibile, pe atatu pe catu demnitatea le inspira, pe catu dreptulu le sustiene, pe catu justiti'a le redica si pe catu suntu conduse de actulu stralucitoriu alu libertatii.

Inaugurati o era noua in anele republicei. Nici odata republic'a n'a fostu invinsa.

Adi, cá si in marea data dela 1792, triumfulu, fiti sicuri, va fi alu vostru: victori'a incorónéza totudéun'a gloriósele incercari ale unui poporu, care se lupta pentru drepturile santite ale libertatii si ale patriei.

Salutare si fratie!

Madridu 7 Septembrie 1870.

„Discusiunea“ — „El Pueblo“ — „Gil Blas“ — „La Igauldad“ — „Republica Iberica“ — „Sufragiulu Universale“ — „Republica federale“ — „Revolucion“. — „Rom.“

Novissimu. Tours 4 Oct. Prusianii au formatu unu nouu corpu de armata de una sutamii, care are destinatiunea a incungiura (?) si inchide comunicarea Lyonului. Alte masse prusiane armate trecura Rinulu la Mühlhausen. Dela Strassburg inca mai merge armata la Parisu.

Rom'a. Plebiscitulu pentru anecsarea teritoriulu romanu are mare maiortate cu „da“. — Rusi'a va propune desfiintiarea tractatulu din 1856. Thiers fú primitu de Gortschakoff si princ. de coróna. Pacea nu se face pana candu se tiene Parisulu. —

Nr. 1861 1870.

3—3

Escriere de concursu.

Pentru unu stipendiu de 120 fl. v. a. din fundatiunea fericitulu Efraunu Iosifu Klein de Muntul usuatu de gimnasistulu Augustinu Dobo, si prin abdicarea aceluia devenitu vacantu, prin acésta pana in 15 Octobru st. n. a. c. se escrie concursu.

Pentru dobandirea acestui stipendiu potu concurge acei teneri studenti nascuti in Transilvani'a, cari au din studia clasea generale I-a cu eminentia si portare morale buna, si cari studiéza in institutelu de invetiamentu din Blasiu, dintre cari consangeni piulu fundatóre „ceteris paribus“ voru avé preferintia.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si trimitte cererile loru concursuali instruite dupa receptintiele espresse in ordinatiunea consistoriale din 13 Augustu a. c. Nr. 1555 publicata in „Gaz. Transilvaniei“ Nr. 62, 64 pre terminulu deja prefiptu la subsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Blasiu 13 Septembrie 1870.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alb'a Iulia.

Nr. 216 ex 1870. Comis. f. sc.

Anunciu de licitatiune.

Se aduce la cunoscentia comuna, cumca bunulu fondulu scolariu centrale din districtulu Naseudulu in estensiune de 1035 jugere 53⁰, aflatoriu pe hotarulu si in comun'a Cianulu mare (Mező-Nagy-Csán) in vecinatatea hotarulu Turdei si a Agribiciulu, statatoriu numai din una parcela comasata, dimpreuna cu edificiale economice si cu partea dreptulu regalulu de carciumaritu din comun'a Cianulu mare, tienatória de acestu bunu, se va exarendá pe calea licitatiunei prin oferte pe unu timpu de trei ani, incependu din 24 Aprile 1871 pana in 23 Aprile 1874.

Arend'a anuale de pana acum a fostu 2500 fl. v. a.

Doritorii de a luá acestu bunu in arenda suntu provocati a-si trimitte ofertelu loru proviedute cu unu vadiu de 10 percente alu arende de pana acum, precum si cu unu testimoniu despre moralitatea si starea averei materiale a respectivulu oferente la subscris'a comisiunei administratória in Naseudu multu pana in 30 Octobru a. c., candu apoi se voru deschide ofertelu si se va pactá cu celu, ce a oferitu mai multu si a corespunsu conditiuniloru contractulu

Conditiiunile de contractu se potu vedé si pana atunci in cancelari'a subscrisei comisiuni in Naseudu, apoi la rev. domnu protopopu gr. cat. din Turd'a.

Din siedinti'a comisiunei administratória de fondurile scolarie. Naseudu 29 Augustu 1870.

Pentru presiedintele.

2—3

G. Moisilu m/p., vicariu for.

100 stanjini de lemne de fagu

se cauta pre langa conditiuni favorabile. Oferte primesce pana in 15 Oct. st. n. **I. B. Popoviciu** in Brasiovu. (Tergulu inululu) (fiosului). 2—3

CURSURILE

la bursa in 4 Oct. 1870 sta asia:

Galbini imperatesei	—	—	5 fl. 95	et. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 95	„ „
Angsburg	—	—	122 „ 25	„ „
London	—	—	124 „ 60	„ „
Impromotulu neapostolu	—	—	66 „ —	„ „
Obligatiile neapostole vechi de 5%	—	—	56 „ 40	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	77 „ 25	„ „
„ „ tenesiane	—	—	75 „ —	„ „
„ „ transilvane	—	—	75 „ —	„ „
„ „ croatio-slav.	—	—	79 „ —	„ „
Actiunile bancel.	—	—	710 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	255 „ 25	„ „

PRAFURILE purgative gazóse dela Elöpatak

cuprindu in sine partile constitutive solvetórie ale ape mineralu renumite dela Valcele (Elöpatak) si au in sine tóta puterea vindicatória a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efeptu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune si spasmusu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetitu, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami si imflaturi ale ficatulu si splinei, la secretiune si escretiune bolnavitiósa de fere. la inchiegare si concretione de fere, si la galbinare ostinata, cauzate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupulu; la astma (greutate de resuflare) si batatur'a animei, la atonia (slabitiune) si imflatulenti'a matieloru, la hydropica si la pletora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica si tiav'a udului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice si imflaturi de matrice (matra), la fluksiuni séu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestiune catra capu si peptu, la sughitiu ostinatu, la hypocondria si hysteria.

Aceste prafuri se potu intrebuintia cu mai mare folosu, cá ori si care alte midiolóce purgative, iritative si drastice. Efeptulu loru este siguru, linu si fara durere, fiinduca partile loru constitutive suntu de o natura linu solvetória, recoritória si alinetória; de acea se póte continuá si intrebuintiarea loru fara periculu mai lungu timpu; despre ce mai multe auctoritati medicali si scientifici si multi bolnavi au datu declaratie recunoscutória.

Pretulu unei cutei cu 12 dóse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiarei este 1 fl. v. a.

Se gasesce in tóte pharmaciele mai renumite, in fiacare comerciulu de ape mineralu si de specierii mai insemnate.

Depoulu principalu si biourulu de espeditie se afla in Brasiovu in apotec'a „la coróna“ a lui Gregoriu Száva.